

שם המחקר: עולמם הריגשי-חברתי של מתבגרים עם מש"ה: מחקר אורך מילדות לגיל ההתבגרות

שנה : 2023

סוג מחקר : מחקר

מס' קטלוגי : 890-238-2020

שמות החוקרים: פרופ' נינה קורן-קריא וד"ר רינת פניגר-שאל

רשות המחקר: אוניברסיטת חיפה

תקציר המחקר:

מחקר זה נערך בסיוע מלגה מקרן שלם.

המחקר הנוכחי הינו מחקר אורך אשר מתמקד בהערכת יכולות רגשיות וחברתיות של מתבגרים עם מש"ה ובחן את הקשר בין לבין גורמים שונים בילדותם. באופן ספציפי, המחקר עקב אחר ילדים שהשתתפו ביחד עם אימהותיהם במחקר שנערך לפני כשלוש עשרה שנים בתמיכת "קרן שלם", ומטרתו לבחון את הקשרים בין מאפייני הקשר הראשוני שלהם עם אמותיהם בילדות לבין היכולות הרגשיות והחברתיות של המתבגרים כיום. שיטת המחקר כללה שימוש בכלי מחקר עם המתבגרים עצמם אשר מבוססים ברובם על כלי הערכה לא וורבליים: ציור משותף אם-מתבגר שמאפשר ניתוח של איכות האינטרקציה (Gavron, 2013;JPP) ומשחק מראה: פרוצדורה מחקרית שמטרתה לנתח את התנועה והתקשורת הלא וורבלית בזמן מפגש דיאדי. (Mirror Game) (Feniger-Schaal et al., 2018, 2022). זאת בנוסף לכלי הערכה נוספים כגון מבחן סטנפורד-בינה להערכת IQ וכן ראיונות ושאלונים לאימהות שנגעו ליחסיהם ותפיסותיהם לגבי הקשר עם ילדיהן. התוצאות התמקדו בנקודת הזמן השנייה וכן בקשר בין נקודת הזמן הראשונה (לפני-13 שנים) לנקודת הזמן השנייה. הגיוס בנקודת הזמן השנייה עמד על 25 משתתפים ומשקף את האתגר בגיוס במחקר אורך ובמיוחד בזמן משבר הקורונה. תוצאות המחקר הראו כי השימוש בכלי הערכה לא וורבליים מתחום הטיפול באומנויות סיפק תמונה עשירה לגבי עולמם הריגשי-חברתי של המתבגרים. התוצאות העיקריות הראו כי קיים שינוי בהשלמה של האימהות עם האבחנה לאורך השנים אם כי השינוי אינו מובהק. בנוסף נמצא קשר מובהק בין סיווג ההתקשרות של המשתתפים בגיל הילדות לבין איכות המפגש המשחקי כפי שבא לידי ביטוי בהבעה הלא מילולית והתנועתית בזמן משחק המראה, וזאת ללא קשר לרמת המוגבלות. בנוסף, הציור המשותף אם-מתבגר/ת סיפק הצצה לדינמיקת היחסים בין הורים למתבגרים עם מש"ה והעלה נושאים כגון אוטונומיה מול תלות, הבעה רגשית, מוטיבציה לקשר והאפשרות לספק מרחב להנאה ומשחקיות. תוצאותיו של המחקר מאפשרות להאיר את חשיבות יחסי הורה-ילד בקרב אוכלוסיית מש"ה בדומה לאוכלוסייה עם התפתחות תקינה ובכך מספקות מידע חשוב לנותני שירותי טיפולי וחינוכי וכן לקובעי מדיניות.

מילות מפתח: מוגבלות שכלית התפתחותית, מחקר אורך, גיל ההתבגרות, קשר הורה-ילד, משחק-מראה, ציור משותף.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)